

Sorj Chalandon, periodista al diari satíric 'Le canard enchaîné', va cancel·lar la seva visita a Barcelona prevista el gener arran dels atemptats de 'Charlie Hebdo'. Era amic de les víctimes.
ORIOL DURAN

no tornar més a París ni viure en pau.

En la novel·la no es pot dir quins són els bons i els dolents. En el cas dels recents atemptats de París passa el mateix?

A la guerra del Líban, i a les guerres en general, la gent lluita pel territori, per muntanyes, per una illa... Aleshores, si un exèrcit, l'exèrcit blau posem per exemple, lluita per recuperar una muntanya vermella que ha pertangut als seus ancestres, és difícil dir que són dolents. I si l'exèrcit vermell, en canvi, la protegeix, aleshores: com es pot dir qui són els bons i els dolents? Tots són soldats en marxa que roben, violen i maten. A la guerra et trobes amb les víctimes d'un poble devastat i t'hi identifiquen, però després aquestes víctimes prenen les armes i esdevenen els botxins... És d'una complexitat boja, i encara és més complex dir què faries al seu lloc. Et negaries a entrar als camps de Sabra i Xatila si has rebut ordres de matar? O, en la darrera guerra mundial, hauries estat un col·laborador o un resistent? Ningú no pot respondre a aquestes preguntes, però ara la història és diferent. La meva filla de cinc anys em pregunta: han matat gent perquè han fet un dibuix? I li he de respondre que sí. Aquí cadascú ha d'arribar a les seves conclusions. Un home dispara sobre uns dibuixants –Charb, Cabu, Honoré, Wolinski...–, aquí estic en presència d'un malvat. Un home armat que lluita contra un exèrcit que té al davant és una guerra, i existeixen els crims contra la humanitat, com ho són Sabra i Xatila, en què van matar civils perquè perta-

Pròxima novel·la

La pròxima novel·la de Sorj Chalandon (1952) és titulada *Profession de père* i sortirà a França al setembre. El març va morir el pare de l'escriptor, que vivia tancat en un psiquiàtric, "era algú que havia perdut totalment la noció de la realitat". Aquest cop Chalandon s'encarna en el personatge de l'Emile, un restaurador de quadres antics, i reflexiona sobre com es pot viure amb un boig i sortir-se'n. "Va sobre els orígens de la meva violència", somriu el periodista.

nyien al poble palestí, però els palestins, alguns anys abans, havien fet una altra matança de cristians a Damour. Qui són els dolents? Però en el cas de París, han disparat contra jueus i contra dibuixants. Estem davant d'homes que maten homes armats simplement amb el seu llapis. També són crims contra la humanitat!

La guerra ha arribat a Europa?

Si els assassins de *Charlie Hebdo* i del supermercat caixer, o bé el de Dinamarca –que no és ben bé el mateix perquè era d'origen palestí–, fossin persones vingudes de l'Afganistan expressament perquè no tenen res i odien Occident, es podria intentar comprendre i traçar la seva còlera, però no! Són nois fran-

cesos, simples traficants de drogues que mai no han llegit l'Alcorà, que ni parlen l'àrab! L'únic musulmà que va morir aquell dia va ser el policia, i el van matar ells. Denego a aquests homes el qualificatiu de musulmà perquè l'islam és el seu enemic.

El primer ministre Manuel Valls analitza que darrere hi ha un problema d'adaptació de la immigració a França.

Alguns d'aquests nois han treballat a la Coca-Cola, altres han fet estudis, altres s'han casat i tingut fills... És cert que un jove sortit de la immigració té més dificultats per trobar feina pel nom que té, pel barri on viu. Això és cert, però agafar un arma és un acte de guerra. També és igual de difícil per als francesos del nord de França que són rossos i no tenen cap perspectiva professional. Hi ha una còlera justa contra el racisme: no és just que perquè em digui Mohamed no tingui dret a una vida digna i un allotjament, un treball... Jo surto a manifestar-me amb ells i hi porto els meus fills, però no puc dir a la meva filla de cinc anys que els van matar perquè dibuixaven, no hi ha cap justificació! En el cas dels atemptats a França és molt difícil controlar-ho perquè no estem davant de grups armats organitzats. Cometen actes i després els altres s'ho apropien, però no són combatents d'Estat Islàmic. A més, s'ha de dir que molts joves d'aquests que van a Afganistan tornen espantats i demanen ajut per poder tornar. És cert, però, que no hi pot haver pau si no hi ha dignitat i justícia. *